

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 346/08-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. K. a Ing. Ľ. T., obe bytom B. B., zastúpených advokátkou JUDr. E. R.-H., N., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 7 C 62/2005-264 zo 16. marca 2007, rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 15 Co 100/2007-309 z 27. júna 2007 a postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. VI/2 Pz 539/07 a jej oznámením o vybavení podnetu na podanie mimoriadneho dovolania zo 14. júla 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. K. a Ing. Ľ. T. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. septembra 2008 doručená sťažnosť Ing. J. K. a Ing. Ľ. T., obe bytom B. B. (ďalej len „sťažovateľky“), zastúpených advokátkou JUDr. E. R.-H., N., ktorou namietali porušenie svojho základného

práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7 C 62/2005-264 zo 16. marca 2007, rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 15 Co 100/2007-309 z 27. júna 2007 a postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. VI/2 Pz 539/07 a jej oznámením o vybavení podnetu na podanie mimoriadneho dovolania zo 14. júla 2008.

Sťažovateľky vo svojej sťažnosti poukázali na rozsudok okresného súdu sp. zn. 10 C 124/2005 zo 14. marca 2006, ktorým bol zamietnutý ich návrh na určenie neplatnosti záložnej zmluvy na nehnuteľnosť uzavretej ich matkou, ako aj rozsudok krajského súdu sp. zn. 16 Co 115/06 z 29. júna 2006, ktorým bol potvrdený odvolaním sťažovateľiek napadnutý rozsudok okresného súdu.

Sťažovateľky poukázali aj na rozsudok okresného súdu č. k. 7 C 62/2005-264 zo 16. marca 2007, ktorým okresný súd zamietol ich návrh na určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, a na rozsudok krajského súdu č. k. 15 Co 100/2007-309 z 27. júna 2007, ktorým krajský súd na základe odvolania sťažovateľiek potvrdil rozsudok okresného súdu.

Sťažovateľky k namietanému porušeniu ich základného práva uviedli:

„Rozsudky okresného aj krajského súdu považujeme za nepresvedčivé a protiprávne, pretože nie sú založené na spoľahlivom a objektívnom zistení skutkového stavu. Na základe tejto skutočnosti sme podali prostredníctvom našej advokátky podnet na podanie mimoriadneho dovolania dňa 6. 8. 2007, o ktorom podnete Generálna prokuratúra SR rozhodla 14. 7. 2008 pod číslom VI/2Pz539/07, pričom nám bolo toto rozhodnutie doručené 17. 7. 2008...

Podľa nášho presvedčenia Generálna prokuratúra SR nedostatočne vyhodnotila nami predložené listinné dôkazy, ak naše podanie uzavrela tak, že okresný aj krajský súd v sporovej veci vedenej pod vyššie označenými značkami konali správne...

Tým, že Okresný súd Banská Bystrica, ako aj Krajský súd Banská Bystrica naše

návrhy na doplnenie dokazovania nerešpektovali, poškodili nás na našich právach a zamedzili nám prístup k súdu v rovnocennom postavení účastníkov konania, ktoré nám zaručuje čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 a ods.4 Ústavy SR... Postupom jednak súdu, ale v konečnom dôsledku aj Generálnej prokuratúry SR nám bola spôsobená ujma... Podľa nás Generálna prokuratúra SR nepostupovala v zmysle nami podaného podnetu... a nevyhodnotila správne nami uvádzané dôvody a skutočnosti...

Nám ako účastníckam konania bolo odňaté právo rovnocenného sporového účastníka domáhať sa zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Keďže Generálna prokuratúra SR podľa Zákona o prokuratúre vykonáva dohľad nad zákonnosťou a mal by byť jeho garantom, zákonodarca jej dal právo naprávať nezákonnosti súdnych rozhodnutí...

sme vyčerpali všetky riadne zákonom dané prostriedky na zabezpečenie rovnocenného postavenia pred súdmi aj prostredníctvom Generálnej prokuratúry SR...

preto je podľa nás oprávnený v danej veci konať Ústavný súd...“

Prílohu sťažnosti tvoril podnet sťažovateľiek zo 4. apríla 2008 adresovaný generálnej prokuratúre, ktorým sa domáhali podľa § 243e Občianskeho súdneho poriadku podania mimoriadneho dovolania generálnou prokuratúrou proti rozsudku krajského súdu č. k. 15 Co 100/2007-309 z 27. júna 2007 z dôvodu jeho nezákonnosti.

Ďalšiu prílohou sťažnosti tvoril prípis generálnej prokuratúry č. k VI/2 Pz 539/07-02 zo 14. júla 2008, v ktorom sa uvádza:

„Generálna prokuratúra Slovenskej republiky na základe Vášho opakovaného podnetu preskúmala zákonnosť rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. júna 2007 č. k. 15 Co 100/2007. Dôvody pre zmenu stanoviska Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici z 12. októbra 2007 sp. zn. Kc 148/07 nezistila...

Zákonné podmienky pre podanie mimoriadneho dovolania zistené neboli. Rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici je v súlade so zákonom. S jeho odôvodnením sa stotožňujem a v celom rozsahu naňho poukazujem...

Z uvedených dôvodov Generálna prokuratúra Slovenskej republiky Váš opätovaný

podnet odložila.

Prípadné ďalšie podnety v tej istej veci už nebudú vybavované...“

Prípís generálnej prokuratúry bol sťažovateľkám podľa ich tvrdenia v sťažnosti doručený 17. júla 2008. Od tohto dátumu sťažovateľky odvíjajú zachovanie dvojmesačnej lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu.

Sťažovateľky označili ako porušovateľa svojho základného práva generálnu prokuratúru a v závere sťažnosti navrhli, aby ústavný súd *„nariadil odklad vykonateľnosti napadnutého právoplatného rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica pod č. k. 7 C 62/05 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica pod č. k. 15 Co 100/07“*, prijal sťažnosť na ďalšie konanie a vo veci samej rozhodol takto: *„Základné právo sťažovateľiek... garantované v článku 46 ods. 1 a to právo domáhať sa ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde v spojení s článkom 12 ods. 1 a 4 Ústavy SR rovnakého prístupu k právu bolo porušené.“*

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na

prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade všeobecným súdom v občianskoprávnom konaní) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľiek podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či existujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľky v úvode sťažnosti ako porušovateľa svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 a 4 ústavy označili generálnu prokuratúru a navrhli, aby ústavný súd povolil odklad vykonateľnosti rozsudku okresného súdu č. k. 7 C 62/2005-264 zo 16. marca 2007 (ďalej len „rozsudok zo 16. marca 2007“) v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 15 Co 100/2007-309 z 27. júna 2007 (ďalej len „rozsudok z 27. júna 2007“), avšak v petite sťažnosti neoznačili konkrétny subjekt, ktorý porušil ich označené práva.

Vzhľadom na uvedené a na obsah textu sťažnosti ústavný súd ustálil, že sťažovateľky sa sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia ich základného práva rozsudkom okresného súdu zo 16. marca 2007 v spojení s rozsudkom krajského súdu z 27. júna 2007 a postupom

generálnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. VI/2 Pz 539/07 a jej oznámením o vybavení podnetu sťažovateľiek na podanie mimoriadneho dovolania zo 14. júla 2008.

Ústavný súd zároveň konštatuje, že vo vzťahu k označeným rozsudkom okresného súdu a krajského súdu je daný aj dôvod na jej odmietnutie pre oneskorené podanie sťažnosti, pretože oba predmetné rozsudky nadobudli právoplatnosť v čase niekoľkonásobne presahujúcom dva mesiace pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, čo vyplýva priamo z obsahu sťažnosti.

Treba uviesť, že hoci sťažovateľky v texte svojej sťažnosti poukázali aj na rozsudok okresného súdu sp. zn. 10 C 124/2005 zo 14. marca 2006, ktorým bol zamietnutý ich návrh na určenie neplatnosti záložnej zmluvy, ako aj rozsudok krajského súdu sp. zn. 16 Co 115/06 z 29. júna 2006, z obsahu sťažnosti nevplýva, že by ich sťažnosť smerovala aj proti označeným rozsudkom. Nad rámec predmetu sťažnosti ústavný súd poznamenáva, že aj v prípade týchto rozsudkov už uplynula dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu.

Sťažovateľky namietali aj porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 a 4 ústavy postupom generálnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. VI/2 Pz 539/07 a jej oznámením o vybavení podnetu sťažovateľiek na podanie mimoriadneho dovolania zo 14. júla 2008.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh nemožno presne ustáliť, či generálna prokuratúra svojím oznámením zo 14. júla 2008 vybavovala podnet sťažovateľiek, ktorý tvorí prílohu sťažnosti a je datovaný dňom 4. apríla 2008, alebo v texte sťažnosti uvádzaný podnet zo 6. augusta 2007.

Táto nepresnosť však nebráni posúdeniu sťažnosti sťažovateľiek pri jej predbežnom prerokovaní, pretože z obsahu oznámenia generálnej prokuratúry zo 14. júla 2008 je zrejmé, že ním bol vybavený podnet sťažovateľiek na podanie mimoriadneho dovolania proti rozsudku krajského súdu z 27. júna 2007 tak, že vec bola odložená z dôvodu nezistenia

dôvodov na podanie mimoriadneho dovolania. Taktiež je zrejmé, že sťažovateľky sa už raz domáhali podania mimoriadneho dovolania proti označenému rozsudku krajského súdu svojím podnetom adresovaným Krajskej prokuratúre v Banskej Bystrici, ktorá ich podnet oznámením sp. zn. Kc 148/07 z 12. októbra 2007 odložila ako nedôvodný. Spôsob vybavenia podnetu sťažovateľiek Krajskou prokuratúrou v Banskej Bystrici pritom nebol predmetom sťažnosti podanej ústavnému súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom s nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu sa porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy môže dovoľávať každý, kto sa domnieva, že došlo k nezákonnému zasahovaniu do výkonu jeho práv (občianskej povahy), a sťažuje sa, že nemal možnosť takýto spor predložiť súdu spĺňajúcemu požiadavky ustanovené v čl. 46 ods. 1 ústavy. Tento článok zakotvuje „právo na súdnu ochranu“, ktorého jednou stránkou je právo na prístup k súdu, t. j. právo obrátiť sa na súd v občianskoprávnej veci. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným z aspektov je aj právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže byť obmedzené alebo podmienené splnením rôznych formalít alebo iných podmienok (zákonom ustanoveným postupom).

Podanie mimoriadneho dovolania je podmienené splnením zákonných predpokladov, ktoré sú upravené v ustanoveniach § 243e a nasl. Občianskeho súdneho poriadku. Z týchto ustanovení jednoznačne vyplýva, že ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorého využitie ako procesného inštitútu patrí výlučne generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“). To znamená, že nejde o základné právo sťažovateľiek, ktoré by bolo možné zahrnúť pod čl. 46 ods. 1 ústavy.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na vyhovenie podnetu fyzických osôb alebo právnických osôb na podanie mimoriadneho dovolania neexistuje právny nárok, t. j. osobe, ktorá takýto podnet podala, nevzniká právo na jeho prijatie, resp. akceptovanie,

a teda generálny prokurátor nemá povinnosť takémuto podnetu vyhovieť. Je na voľnej úvahe generálneho prokurátora rozhodnúť o tom, či podá, alebo nepodá mimoriadne dovolanie. Ústavný súd v tejto súvislosti viackrát vyslovil, že oprávnenie na podanie mimoriadneho dovolania nemá charakter práva, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana (I. ÚS 19/01, II. ÚS 176/03, IV. ÚS 344/04, II. ÚS 144/05, I. ÚS 43/07).

Vychádzajúc zo svojej stabilizovanej judikatúry ústavný súd dospel k záveru, že nevyužitím práva generálneho prokurátora podať proti rozsudku krajského súdu z 27. júna 2007 mimoriadne dovolanie nemohlo dôjsť k porušeniu označeného základného práva sťažovateľiek, keďže platná zákonná úprava nezakladá sťažovateľkám právo (právny nárok) na vyhovie ich podnetu na podanie mimoriadneho dovolania zo strany generálneho prokurátora.

Keďže v danom prípade nevyužitím práva generálneho prokurátora podať proti označenému rozsudku krajského súdu mimoriadne dovolanie nemohlo dôjsť k porušeniu označeného základného práva sťažovateľiek, ústavný súd ich sťažnosť aj v tejto časti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. októbra 2008